

Η πνευματική θεμελίωση της μοναστικής συνοδείας του αγ. Νεκταρίου (Μοναχή Καλλινίκη)

/ [Πεμπτούσία](#)

Image not found or type unknown

Η δημιουργία της αδελφότητας

Ο άγιος Νεκτάριος ως διευθυντής της Ριζαρείου Σχολής επετέλεσε μέγα ποιμαντικόν έργον και δη εξομολογητικόν μεταξύ των πιστών των Αθηνών. Οι εν Αθήναις διέκριναν εις τον άγιόν μας τον αληθή Ιεράρχην, τον έχοντα και βίον άγιον και διδαχήν ορθόδοξον και αγιοπατερικήν. Πλησίον του οι πνευματικώς αγωνιζόμενοι, οι πονεμένοι και δοκιμαζόμενοι εύρισκον πνευματικόν πατέρα, προστάτην, οδηγόν και συμπαραστάτην. Πολλάκις εκαλείτο ο άγιος εις οικίας ευσεβών δια να ευλογήση και διδάξη τους εν αυταίς.

Εις την οικίαν του εμπόρου Ματθοπούλου, αδελφού του ιερομονάχου π. Ευσεβίου ετέθησαν νοερώς τα θεμέλια της μοναστικής του αδελφότητος. Μεταξύ των

παρευρισκομένων εγνώρισεν ο φιλομόναχος ιεράρχης την τυφλήν Χρυσάνθην Στρογγυλού. Αύτη έζη βίον αγγελικόν, ηξιούτο πνευματικών θεωριών και ανεστρέφετο μετ' Αγγέλων. Η άτυπος συνοδεία της τυφλής Χρυσάνθης ωδηγήθη υπ' αυτής εις το εξομολογητήριον του αγίου Νεκταρίου, όστις κατέστη οδηγός και Γέροντάς των. Ανέθεσαν εις αυτόν την ζωήν, τους πόθους και την επιθυμίαν των, να εγκαταλείψουν τα εγκόσμια και να αποσυρθουν εις Μοναστήριον μόναι με μόνον τον Νυμφίον της ψυχής των, τον ερασιμώτατον Χριστόν. Ήσαν απλαί και αγράμματοι με βαθείαν πίστιν, ευσέβειαν, αγάπην, φόβον Θεού και πόθον δια πνευματικήν πρόοδον. Ο ασκητής επίσκοπος απεδέχθη το αίτημά των και εις την εκπλήρωσιν τούτου έβλεπεν εκπληρούμενον και τον μύχιον πόθον του να αποσυρθή εις την έρημον και να απολαύση το γλυκύτατον μέλι της ησυχίας και της νηπτικής ζωής. Η εμμονή και σταθερότης των παρθένων υποτακτικών του αγίου και αι θερμαί προσευχαί του έδιδον εις τον διορατικόν του νουν την πληροφορίαν, ότι ήτο θέλημα Θεου να ιδρύση γυναικείον Μοναστήριον.

Ο άγιος Νεκτάριος επεθύμει να μονάση εις την Ιεράν Μονήν του Τιμίου Προδρόμου Σκοπέλου, ήτις εφύλαττε την παράδοσιν των κολλυβάδων. Ο Θεός όμως άλλως ώρισεν και ο αφιερωμένος εις το θέλημα του Θεού άγιος ταπεινώς και ολοκαρδίως υπετάγη. Η ιερά συνοδεία του, κατ' εντολήν του, ανεζήτει κατάλληλον τόπον δια να μονάσουν. Επεσκέφθησαν το Λαύριον, την Τήνον και την Αίγιναν. Επέλεξαν την Αίγιναν και μάλιστα την παλαιάν Ιεράν Μονήν Ζωοδόχου Πηγής εις την Παλαιάν Χώραν και εις την τοποθεσίαν «Ξάντος», απέχουσαν εξ χιλιομέτρα από την πόλιν της Αιγίνης. Ο άγιος επείσθη υπό των αδελφών δια την καταλληλότητα του τόπου και επεσκέφθη τούτον κατά το θέρος του 1904. Η ιερότης του τόπου -Επισκοπή του αγίου Διονυσίου με τα τόσα κατανυκτικά παρεκκλήσια και εις ολίγην απόστασιν ο άγιος Λεόντιος-, η ερημία και η γαλήνη της περιοχής επέδρασαν ευμενώς εις τον φιλήρημον επίσκοπον. Το ερειπωμένον Μοναστήριον με τα δύο-τρια κελλία του, ένθα, κατά την παράδοσιν, ησκήτευσεν η αγία Αθανασία επί τουρκοκρατίας, ήτις λόγω των πειρατών ηναγκάσθη να μεταβή εις Θεσσαλονίκην μετα των αγίων Θεοδώρας και Θεοπίστης των Αιγινητισσών, κυριολεκτικώς κατέκτησε την φιλόθεον καρδίαν του.

Ο άγιος Νεκτάριος επιθυμεί το ησυχαστήριον να έχη την συγκατάθεσιν του οικείου ιεράρχου, την συμπαράστασιν του Δήμου Αιγίνης και την προστασίαν της χωροφυλακής. Προς τούτο απηυθύνθη και εις τας τρεις αρχάς. Ο Δήμος μετά πολλής χαράς απεδέχθη το αίτημά του, συνέταξε Συμβόλαιον και επέδειξεν πολλαπλόν ενδιαφέρον δια την επαναλειτουργίαν της Μονής. Ωσαύτως ανταπεκρίθη και η αστυνομική αρχή. Τοιουτοτρόπως κατά το τέλος του θέρους του 1904 εγκατεστάθησαν προσωρινώς αι πρώται αδελφαί εις το πεπαλαιωμένον Μοναστήριον της Αιγίνης. Ηγείτο η τυφλή Χρυσάνθη, η μετά ταύτα αγία όντως

ηγουμένη Ξένη, έχουσα εις την συνοδείαν της την Αικατερίνα Παπαδάκη (μοναχήν Κασσιανήν), την Αγγελικην Βογιατζή (μοναχήν Ακακίαν). Αι αδελφαι ηνώθησαν μετά των τριών γυναικών, αι οποίαι παρέμενον εις τον χώρον της Μονής ασκούμεναι. Συντόμως ηυξήθη η αδελφότης εις δέκα αδελφάς.

Ότε ο άγιος Νεκτάριος έλαβεν υπό του Αρχιεπισκόπου Αθηνών Θεοκλήτου την προφορικην αυτού συγκατάθεσιν έγραψεν έμπλεως χαράς και προφητικής εξάρσεως εις τας αδελφάς: «Ευχαρίστως αναγγέλλω υμίν, ότι ο Θεός απεκάλυπεν

ημίν το θεϊον Αυτού θέλημα περί της ιδούσεως της Ιεράς Μονής και ηυδόκησεν, ίνα τας ηγωνίσθη επιπόνως και τ ηχιεπισκόπου περιβληθή και ν οσιακήν κοίμησίν του δια υσοστόμου Παπαδοπούλου.

Πνευματική θεμελίωσις της αδελφότητος

Ο Θεόσοφος ποιμήν της πνευματικής μάνδρας των μοναζουσών καθορίζει δι' επιστολών τα της οργανώσεως της Ιεράς Μονής. Κατά την αγιοπατερικήν παράδοσιν και τάξιν θεμελιοί το Μοναστήριον ως κοινόβιον και επιθυμεί να λειτουργήσῃ κατά τα παραδοσιακά πρότυπα των παλαιών κοινοβίων τωναγίων Πατέρων μας.

Κατά την περίοδον 1904-1908 οάγιος Νεκτάριος δι' επιστολών κατευθύνει την αδελφότητα και παραδίδει τας πνευματικάς του υποτυπώσεις διά την τελείωσιν των μοναχών και την ανάδειξιν του ησυχαστηρίου εις κέντρον αληθούς και πνευματικής λατρείας και εργαστήριον αγιότητος. Ως διακριτικός Γέροντας συγκαταβαίνει εις την απλότητα και αγραμματοσύνην τωναδελφών, διδάσκων αυτάς τας θείας του μοναχισμού καταστάσεις και αναβάσεις δια λόγων ταπεινών και ευλήπτων. Από τας υψηλάς θεωρίας της νηπτικής ζωής μέχρι και τας λεπτομερείας της πρακτικής ζωής ενασχολείται ο όσιος.

Αι βασικάί υποτυπώσεις του αγίου προς τας μοναχάς είναι αι ακόλουθοι: Πλήρης και τελεία υποταγή εις το θέλημα του Θεού. Φλογερός θείος έρωσ. Πόθος προσευχής. Αυταπάρνησις, αγάπη και συγχωρητικότητα. Υπομονή πειρασμών. Αγών ενΑγίω Πνεύματι. Κοινόβια μετά του Χριστού· «άνευ του ενημίν Χριστού, διδάσκει, αι προσευχαί και αι δεήσεις αποπλανώσιν». Αποφυγή της αμελείας. Έγρηγορσις, έσωστρέφεια, περιφρούρησις της καρδίας και παρεμπόδισις του εχθρού «να εγγέη εν αυτή πικρίαν». Φυγή του εγωϊσμού και των τέκνων του, ήτοι απειθείας, παρακοής, αυταρεσκείας, μεμψιμοιρίας, απαιτήσεως, φυσιώσεως, αξιώσεως δικαιωμάτων, κενοδοξίας, φιλοδοξίας, υπερηφάνειας της καρδίας και του πνεύματος και απόκτησις ταπεινώσεως, συνέσεως και υπομονής, διότι όπως τονίζει, «όπου ηαληθής και κατά Χριστόν ταπείνωσις εκείκαιάπασαι αιαρεταί». Αγών κατά της απελπισίας. Ανδρεία ειςτοναγώνα κατά της αμαρτίας. Αποφυγή της συναισθηματικής αγάπης και επιδίωξις της αληθούς πνευματικής αγάπης, «ηοποία γεννάται από την κοινήν προς τον Χριστόν αγάπην». Πεποίθησις ότι η πνευματική πρόοδος και τελείωσις κατορθούται δια της υποταγής και ταπεινώσεως ουχί δε διά της αυτοπεποιθήσεως και φαντασίας.

Παραθέτομεν εν συνεχεία μικρα αποσπάσματα του αγίου μας από την προς Ευσεβίαν επιστολιμαίαν διατριβήν του: «Ηοσία παρθένοσ δέον είναι να έχη πεφωτισμένον συνειδός και ζη βίον ήσυχον καιατάραχον, η δε γαλήνη να πληροί την καρδίαν της, η ειρήνη να βασιλεύη εν αυτή καινα η μακαρία [...]Η οσία παρθένοσ ως επαγγελλομένη το υψηλόν του χριστιανικού βίου πολίτευμα, την ηθικήν τούτου τελειότητα οφείλει να αγωνίζηται, ίνα φθάση ασφαλώς προς αυτήν,

αλλά τελειότης άνευ προσοχής είναι αδύνατος [...] Η προσοχή εξεγείρει την ψυχήν προς μελέτην εαυτής [...] είναι ο φύλαξ άγγελος της διανοίας [...] είναι η πυξίς του εν τω πελάγει του βίου ποντοπορούντος ναυτίλου τουαείποτε κλυδωνιζομένου».

Επίσης οάγιοσεστήριζε και κατηχεί τας αδελφάς αποστέλλων τας ειςΑθήνας εκφωνουμένας υπ' αυτού ομιλίας, ως και ωδάς προς την Κυρίαν Θεοτόκον, τας οποίας ο ίδιος έγγραφεν.

Ο πνευματοκίνητος Γέροντας της αδελφότητος της Αίγινης ησθάνετο ως πνευματικός πατήρ επιτακτικόν το χρέος να διακονή δια της παρουσίας του και των φερεσβίων μυστηρίων τα τέκνα του. Εισεπιστολήν του προς την οσίαν Ξένην, αποσταλείσαν τον Δεκέμβριον του 1907, γράφει σχετικώς: «Ο νους μου καιο πόθος μου εισίν αλλαχού, εις τον Πρόδρομον της Σκοπέλου, αλλά μία φωνη ενδόμυχος μοι λέγει, ότι ανέλαβες καθήκοντα εις την Αίγιναν και οφείλεις να εκπληροίς αυτά, μένων εις την Αίγιναν». Ούτως ο άγιος παραιτείται από την διεύθυνσιν της Ριζαρείου Σχολής και εγκαθίσταται μονίμως εις την νεοσύστατον Μονήν, την οποίαν αφιέρωσεν εις την Παναγίαν Τριάδα.

Συμβολή του Αγίου εις την άνθησιν του μοναχισμού

Η ίδρυσις Μονής υπό του αγίου Νεκταρίου, αι αγιοπατερικαί του υποτυπώσεις προς τας αδελφάς της Μονής και η προσωπική του εγκαταβίωσις εν τη ανωτέρω Ιερά Μονή, καταδεικνύουν την στάσιν του θεοφόρου Πατρός έναντι του μοναχισμού και

αποκαλύπτουν την ουσιαστική του προσφοράν εις την άνθησιν του μοναχισμού κατά τον εικοστόν αιώνα.

Η διαπίστωσις αύτη κατανοείται καλλίτερον, εάν μελετηθή το ιστορικόν πλαίσιον της εποχής της ιδρύσεως της Μονής. Το τέλος του 19ου αιώνος έχει σφραγισθή διά των φοβερών συνεπειών της Βαυαροκρατίας έναντι της Ορθοδοξίας, της Εκκλησίας, του μοναχισμού, της εκκλησιαστικής και μοναστηριακής περιουσίας και των πατροπαράδοτων πνευματικών θησαυρισμάτων του ελληνορθόδοξου λαού μας. Συγκεκριμένως, η προτεσταντίζουσα Βαυαροκρατία διαλύει Μονάς, καταστρέφει Εκκλησίας, εκποιεί ιερά σκεύη, πολεμεί τον μοναχισμόν, δημεύει την εκκλησιαστικήν και μοναστηριακήν περιουσίαν, διώκει αγωνιστάς μοναχούς και κληρικούς, αποκόπτει τον ομφάλιον λώρον μεταξύ Έθνους και Ορθοδόξου Εκκλησίας, εισάγει το προτεσταντικόν πνεύμα εις την Ελλάδα, πολεμεί ευθέως την ορθόδοξον θεολογίαν και δη την νηπτικήν διδασκαλίαν των θεοφόρων πατέρων μας, εισάγει την διαφώτισιν, τον σχολαστικισμόν, και την λογοκρατίαν.

Οι θεωρητικοί του προτεσταντίζοντος κλίματος των Βαυαρών διασύρουν τον μοναχισμόν ως παρωχημένον, την νοεράν προσευχήν ως βογομιλισμόν και τα της κατανύξεως θεόσταλτα δάκρυα ως απόδειξιν ψυχασθενείας. Στόχος των η κατάλυσις του προπυργίου της Ορθοδοξίας, του μοναχισμού, η εκκοσμίκευσις της Εκκλησίας και η αλλοτρίωσις των ορθοδόξων Ελλήνων. Ότε τω 1894 ήλθεν εις τας Αθήνας ο άγιός μας μετ' οδύνης διεπίστωσε την πικροτάτην ταύτην και καταλυτικήν των πάντων κατάστασιν.

Διά την Ορθοδοξίαν, την Εκκλησίαν και δη τον μοναχισμόν η παρουσία του Μητροπολίτου Πενταπόλεως εις τας Αθήνας, την Χαλκίδα, την Ριζάρειον και τέλος την Αίγιναν αποτελεί αφ' ενός μεν το πνευματικόν ανάχωμα κατά του πνεύματος της πλάνης του προτεσταντισμού, αφ' ετέρου δε το έναυσμα διά την άνθησιν και καταξίωσιν του μοναχισμού εις τον εικοστόν αιώνα.

Το προσωπικόν του πιστεύω είναι: «Τί αληθώς της [μοναχικής] πολιτείας τιμιώτερον η τίλαμπρότερον; [...] εν πάση ειλικρίνεια ομολογώ την εμήν πεποίθησιν, ης ένεκα θεωρώ τονασκητήν υπέρτερον του Αρχιερέως».

Με τοιούτον πιστεύω αρνείται τας τιμάς του αρχιερατικού αξιώματος, την εν κόσμω διακονίαν του, την διεύθυνσιν της περιφήμου Ριζαρείου Σχολής και εγκαταβιοί εις το ησυχαστήριον της Αιγίνης, ένθα διδάσκει τας μοναχάς γράμματα, διακονείεις τας λατρευτικάς των ανάγκας, επιλύει τα ποικίλα καθημερινά προβλήματα της Μονής, κατηχεί και στηρίζει την αδελφότητα και κατ' εξοχήν βιάζει εαυτόν και ακολουθεί τα ίχνη των αββάδων της ερήμου διανυκτερεύων εν τη προσευχή, ασκούμενος εν ταις νηστείαις και ταπεινούμενος

ως ο τελειότερος των υποτακτικών. Τελειωθείς ως μοναχός ηξιώθη της τιμής του διωγμού και κατέλιπεν πανθαύμαστον υπόδειγμα υπομονής, καρτερίας, συγγνώμης, αποκαλύπτων ότι έχει το κατ' εξοχήν χάρισμα των νηπτικών, ήτοι την αγίαν απάθειαν.

Η όλη προσφορά του αγίου του αιώνος μας συνέβαλε μεγάλως εις την άνθησιν του μοναχισμού και η οσιακή του τελευτή, η πληθύς των θαυμάτων και η αγιοποίησις του επεσφράγισαν κατά θεόδοτον τρόπον το έργον του και τον μύχιον πόθον του να ανθήση και να καρπίση το αγλαόκαρπον δένδρον του μοναχισμού, διότι μόνον τότε θα μεγαλουργήση η Ελλάς, ως έλεγεν.

Με τας πτωχάς ανωτέρω εισηγητικάς θέσεις ασφαλώς κατενοήθη, ότι ο άγιος Νεκτάριος με την αγιοπατερικήν και μοναχικήν συνείδησιν και βιοτήν και με την εκλεκτήν μοναχικήν του συνοδείαν έφερεν εις την δοκιμασθείσαν Ελληνικήν Ορθόδοξον Εκκλησίαν την άνθησιν του μοναχισμού και εδημιούργησε τας προϋποθέσεις, όπως «οι μάρτυρες τη συνειδήσει», οισάγγελοι μοναχοί, καταξιούν το αγγελικόν των επάγγελμα προς δόξαν της αγιωτάτης ημών Ορθοδοξίας.

πηγή: «Ο γυναικείος μοναχισμός και ο Άγιος Νεκτάριος», Πρακτικά Διορθόδοξου Μοναστικού Επιστημονικού Συνεδρίου επί τη εκατονταπεντηκοετηρίδι (1846-1996) από της γεννήσεως του Αγίου Νεκταρίου, Αίγινα 9-11 Σεπτεμβρίου 1996.

αναδημοσίευση από: Μηνιαίο Περιοδικό Ιεράς Μητροπόλεως Πειραιώς «Πειραιϊκή Εκκλησία», Έτος 19ο, Αριθμός Φύλλου 209, Νοέμβριος 2009